

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 25 kwietnia 2019 roku

Strona powodowa (...) S.A. w W. w pozwie wniesionym w dniu 5 września 2018 roku (data nadania) w elektronicznym postępowaniu upominawczym wniosła o zapłatę od pozwanej M. U. kwoty 4489,94 złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu żądania pozwu strona powodowa podniosła, iż podstawą żądania jest zawarta między stronami w dniu 31 lipca 2017 roku umowa pożyczki, zgodnie z którą strona pozwana zobowiązała się do spłaty kwoty w wysokości 8055,68 zł wraz z odsetkami umownymi. Pozwana nie wywiązała się z warunków określonych w umowie pożyczki, nie dokonując spłat zgodnie z przyjętym harmonogramem, wobec czego powód wypowiedział umowę pożyczki 6 marca 2018 roku a pozostała do uregulowania wartość wynosiła 4489,14 zł.

W dniu 28 września 2018 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie wydał nakaz w elektronicznym postępowaniu upominawczym pod sygn. akt VI Nc-e 65359/18 orzekając zgodnie z żądaniem pozwu (k. 5).

Pozwana M. U. złożyła sprzeciw od nakazu zapłaty wskutek którego stracił on moc. W sprzeciwie pozwana domagała się oddalenia powództwa i zasądzenia kosztów postępowania (k. 6, 42-44).

W uzasadnieniu sprzeciwu pozwana podniosła, że nie miała żadnego wpływu na treść umowy pożyczki, w szczególności w zakresie prowizji. Podniosła, że umowa pożyczki w części narusza interes konsumenta. Wskazała również, że prowizja ma charakter lichwiarski.

Powód w piśmie procesowym z dnia 8 lutego 2019 roku ograniczył powództwo do kwoty 4389,94 zł, cofając powództwo i irzekając się roszczenia co do kwoty 100 złotych, wnosząc o zasądzenia wskazanej kwoty wraz z kosztami postępowania (k. 34-35).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwana M. U. zawarła z (...) S.A. w W. umowę pożyczki nr (...) z dnia 30 lipca 2017 roku. Umowa opiewała na kwotę 4 400 złotych i taka kwota została pozwanej wypłacona w dniu 21 kwietnia 2017 roku. W umowie wskazano, iż całkowita kwota do zapłaty to 8 055,68 złotych, w tym pożyczka 4 400 złotych, łączna kwota odsetek 487,68 zł, prowizja za udzielenie pożyczki 3 168 zł. Pożyczka miała zostać spłacona w 24 ratach po 335,65, z tym że ostatnia rata miała wynosić 335,73 złotych. Rzeczywista Roczna Stopa Oprocentowania wynosiła 86,50 %.

Pozwana wpłaciła na poczet tej umowy łączną kwotę w wysokości 3436 złotych. Wobec zaprzestania przez pozwaną regularnej spłaty rat, powód pismem z dnia 6 marca 2018 roku powód wypowiedział umowę pożyczki, a następnie - pismem z dnia 1 sierpnia 2018 roku wezwał do zapłaty nieuiszczonej kwoty. W dniu 1 października 2018 roku pozwana wpłaciła na rzecz powoda kwotę 100 złotych, wskutek czego powód cofnął pozew i irzekł się roszczenia w tym zakresie.

Dowód: umowa pożyczki – k. 17-20, harmonogram spłaty pożyczki - k. 23, potwierdzenie wypłaty pożyczki - k. 24,, wezwanie do zapłaty k. 26, wypowiedzenie umowy - k. 25, informacja o stanie zadłużenia k. 28, pismo procesowe powoda k. 34-35

Ustalając stan faktyczny Sąd oparł się na dokumentach przedstawionych przez stronę powodową. Dokumenty przedłożone przez powoda Sąd uznał za wiarygodne, co nie przesądza ich skutków prawnych.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo należało umorzyć w zakresie powyżej kwoty należności głównej 4 389, 94 zł. W piśmie procesowym z dnia 8 lutego 2019 roku powód cofnął pozew i zrzekł się roszczenia wobec pozwanej w zakresie 100 złotych, wobec czego w tej części powództwo podlegało umorzeniu.

Zgodzić się należy z argumentacją powoda, iż wskazana w umowie prowizja nie przekraczałą łącznie maksymalnych kosztów pozaodsetkowych, obliczonych według art. 36 a ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim obowiązującego w dacie zawarcia umowy z dnia 20 kwietnia 2017 roku. Przepis ten wprowadzony z dniem 11 marca 2016 roku ustawą z dnia 5 sierpnia 2015 roku (Dz.U. z 2015 roku, poz. 1357) o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz niektórych innych ustaw przewiduje granicę wysokości wszelkich kosztów, które mogą być dochodzone w ramach udzielonego kredytu i przedstawia sposób ich wyliczenia. Zastosowany algorytm pozwala na przyjęcie, że koszty ustalone jako pozaodsetkowe koszty kredytu w umowie stron mieszczą się w tym zakresie, biorąc pod uwagę kwotę faktycznie udzielonej pożyczki oraz okres, na jaki pożyczka ta została udzielona (24 miesiące). Jednocześnie jednak, w ocenie Sądu nie znajduje żadnego uzasadnienia proste, automatyczne przyjęcie takiej wysokości kosztów w oderwaniu od faktycznych kosztów obsługi pożyczki. Nie przecząc bowiem, że powód ma prawo pobierać opłaty za obsługę pożyczki i sam fakt korzystania przez pozwaną w ramach zawartej umowy pożyczki z postawionych do jej dyspozycji środków to koszty te muszą zostać wykazane. Powód w żaden sposób zaś nie wykazał, aby takiej wysokości koszty poniósł, w szczególności aby należne mu było wynagrodzenie prowizyjne w kwocie aż 3 168 zł.

W ocenie Sądu zawarte w umowie postanowienia zastrzegające pozaodsetkowe koszty udzielenia pożyczki w postaci prowizji są niedozwolonymi postanowieniami umownymi w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. i przez to nie wiążą pozwanej. Zgodnie z art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 umowy nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie (§ 2). Zgodnie z § 3 wskazanego przepisu, niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje (§ 4).

W przedmiotowej sprawie nie ulega wątpliwości, iż umowa z pozwaną została zawarta na wzorcu umownym, a pozwana nie miała wpływu na jej istotne zapisy - poza kwotami i okresem trwania umowy nie podlegała ona bowiem indywidualnym negocjacji. Takie jednostronne zastrzeżenie umowne należało ocenić jako klauzulę abuzywną, bowiem kształtuje sytuację pozwanej w sposób skrajnie niekorzystny.

W tym miejscu należy wskazać, iż rażące naruszenie interesów konsumenta w określonym stosunku umownym oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść. Postanowienia umowy rażąco naruszają interes konsumenta wówczas, gdy poważnie i znacząco odbiegają od sprawiedliwego wyważenia praw i obowiązków stron, przy czym ocena stopnia naruszenia powinna być dokonywana z uwzględnieniem kryteriów przedmiotowo-podmiotowych. Z kolei sprzeczność z dobrymi obyczajami oznacza tworzenie przez kontrahenta konsumenta takich postanowień umownych, które godzą w równowagę kontraktową stron tego stosunku (por. uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 27 maja 2009 r., VI ACa 1473/08, LEX nr 785833). Przyjmuje się, że klauzula dobrych obyczajów, podobnie jak klauzula zasad współżycia społecznego, nakazuje dokonać oceny w świetle norm pozaprawnych, przy czym chodzi o normy moralne i obyczajowe, powszechnie akceptowane albo znajdujące szczególne uznanie w określonej sferze działań, na przykład w obrocie profesjonalnym, w określonej branży, w stosunkach z konsumentem itp. W stosunkach z konsumentami szczególne znaczenie mają te oceny zachowań podmiotów w świetle dobrych obyczajów, które odwołują się do wartości takich jak: szacunek wobec partnera, uczciwość, szczerłość, zaufanie, lojalność, rzetelność i fachowość. Zachowania stron stosunku prawnego powinny im odpowiadać, także w fazie poprzedzającej zawarcie umowy. Postanowienia umów, które kształtują prawa i

obowiązki konsumenta nie pozwalając na realizację tych wartości, będą uznawane za sprzeczne z dobrymi obyczajami. Tak w szczególności kwalifikowane są wszelkie postanowienia, które zmierzają do naruszenia równorzędności stron stosunku, nierównomiernie rozkładając uprawnienia i obowiązki między partnerami umowy (por. M. Bednarek [w:] System prawa prywatnego, t. 5, s. 662-663; W. Popiołek [w:] K. Pietrzykowski, Komentarz, t. I, 2005, art. 3851, nb 7; K. Zagrobelny (w:) E. Gniewek, Komentarz, 2008, art. 3851, nb 9). Przez „dobre obyczaje” w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. należy rozumieć pozaprawne reguły postępowania niesprzeczne z etyką, moralnością i aprobowanymi społecznie obyczajami (por. G. Bieniek, H. Ciepla, St. Dmowski, J. Gudowski, K. Kołakowski, M. Sychowicz, T. Wiśniewski, Cz. Żuławska, Komentarz do Kodeksu cywilnego. Księga trzecia. Zobowiązania, tom 1, Wielkie Komentarze, Lexis Nexis 2009). Sprzeczne z dobrymi obyczajami będą zatem działania wykorzystujące niewiedzę, brak doświadczenia konsumenta, naruszenie równorzędności stron umowy, działania zmierzające do dezinformacji, wywołania błędnego przekonania konsumenta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności. Chodzi więc o działanie potocznie określane jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające in minus od przyjętych standardów postępowania (por. uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 27 stycznia 2011 r., VI ACa 771/10, LEX nr 824347). Na przedsiębiorcy spoczywa obowiązek zachowania transparentności postanowień umownych. W przedmiotowej sprawie zdaniem Sądu koszty prowizji były natomiast ukształtowane w sposób arbitralny i bez jakiegokolwiek relacji do stanu faktycznego.

Stwierdzenie abuzywności konkretnych postanowień umownych rodzi taki skutek, że postanowienia te nie wiążą konsumenta ex tunc i ex lege. Zgodnie z art. 385⁽¹⁾ § 2 in fine k.c., strony są związane umową w pozostałym zakresie.

Mając powyższe na uwadze sąd uznał za zasadne powództwo w zakresie kwoty 1 351,68 zł. Na kwotę tą składa się bowiem pozostały do spłacenia kapitał oraz odsetki należne powodowi zgodnie z umową. Z dowodów znajdujących się w aktach sprawy wynika bowiem, iż pozwana dotychczas uiściła na poczet zadłużenia kwotę 3 436 zł, pozostała do spłaty zatem kwota 964 zł. Dodatkowo należne są powodowi odsetki za korzystanie przez pozwaną z kapitału w łącznej wysokości 487,68 zł. Razem daje to kwotę 1 351,68 zł i taką kwotę Sąd uwzględnił jako nienaruszającą przepisów ustawy.

W pkt II sąd zasądził zatem od pozwanej na rzecz powoda wskazaną wyżej kwotę z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 5 września 2018 roku do dnia zapłaty.

W pozostałym zakresie roszczenie powoda jako nieuzasadnione należało oddalić, o czym orzeczono w pkt III wyroku.

W pkt IV Sąd - mając na uwadze wynik procesu, na podstawie art. 100 zd. 1 kpc stosunkowo rozdzielił koszty procesu. Powód poniósł koszty w wysokości 974 zł na co składają się opłata od pozwu – 57 zł, opłata od pełnomocnictwa – 17 zł oraz wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika z wyboru w wysokości 900 złotych stosownie do § 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2015 poz. 1800 ze zm.). Pozwana poniosła koszty wynoszące 917 złotych związane z opłatą od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł oraz wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika z wyboru w kwocie 900 złotych. Pozwana wygrała sprawę w 70 procentach a powód wygrał sprawę w 30 procentach, gdyż z dochodzonych 4489,94 zł uzyskał 1 351,68 zł. Odejmując należne powodowi koszty procesu w kwocie 292,20 zł od należnych kosztów pozwanej w kwocie 641,90 zł sąd zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 349,70 zł.

ZARZĄDZENIE

1. Odnotować uzasadnienie,
2. Odpis uzasadnienia doręczyć pełnomocnikowi powoda
3. Kal. 14 dni

13 maja 2019 roku